

15.

Dobra vĕst.

Ako mirno je sercé,
Vest pa čista, dobra vsa,
Čuti se sveti budé,
In odpira raj neba.

16.

Vkladi.

Reč le, kateri pamet zdrava
In Bog keršanski je vklad,
Je obstoječa ino prava,
Rodi stoterin, srečin sad.

17.

Sklep.

Bog je stvarnik, gospodar zemlje, nebà,
Vse, kar koli je, vse stvar njegova je;
On le osrečiti more, vé in zna,
Kakor svet ne zna, ne more nikdar ne.
V Bogu le je pokoj, le je mir,
Sreča le v Bogu zmir in zmir.

Kratko in krepko opéva v predzadnjem odstavku vklade, na katerih operta stoji katoliška resnica nasproti posvetnemu modrovanju na pr.:

„To je nauk, pravi, to je ona resnica,
Ktero kaže nam, tér je nas véra uči.
Vere te pa vklad je Bog in njegova beseda,
Je nam lastna zavest, zdrava nam pamet in um;
Je število čudežev, ki so se godili, brezbrojno,
Je nauka svetost, verskih blagota resnic;
Je serčnost in pogum, je mir in sveto veselje,
S katerim šlo jih v smert toliko mučencev je;
Je zgodovina sploh in tu še posebno cerkvena,
Ktera uči, zastonj išeš na svetu da raj;
Je učenost in preiskava možakov jedrata,
Ki so resnici zvesti bili brez madeža vsi;
Je lepota in blagost ravnanja in djanja
Njih, ki po veri živé — vedno Boga pred očmi;
Vklad je poslednjič keršanski svet, ki verin okuša
Sad keršanstva sam céno spoznavši vesti i. t. d.“ —

Razne pesniške reči.

Tako se v rokopisu glasi naslov drugemu oddelku, v katerem se vpisane nahajajo stare, že natisnjene in še nove, predstavljene ter izvirno zložene naslednje pesmice:

„Modrijan. Zmešnjava. Lahkomišljenost mladostna. Plés. Smert. Žala po Čopu. Sklep. Svět. Pesnik. Prošnja. Na britofu. O poli noči. Sanje in resnica. Mladost pretečena. Vinska. Minljivost. Kmetje ob času suše. Ponočni čuvaj. Pogreb. V spomin. Kam? Kje? Vezilo. Pogrēbec. Rolande. Samson in Dalila. Lavdon. Razvalina. Na grobu Vodnika. V grudnu. Na maternem grobu. Želje. Hudi grad. Hrepenenje. Življenje. Luč in človek. Na Blejskem jezeru. Zdihtovanje pijanca pred smertjo. Glas na Kranjce in njih sosede Slovéne. Premislek. Spomlad. Prah. Beta. Resninstvo. Morski vihar. Volitev stanu. Minca. Ljubezen . . .“ —

Iz nedoveršenega tega rokopisa se vidi, kako premarljivo se je ranjki Juri Varl na slovstvenem polji trudil še poslednja leta. — Bil

je jako iskren katoliški domoljub. — Bilo je l. 1854, da so součenci njegovi zbrani v Ljubljani vzlasti po njegovem nasvétovanji slovesno sklenili, da hočejo brati, podpirati in razširjati le v cerkvenem duhu spisovane časnike, katoliški cerkvi nasprotne pa po moči odvracévatí od sebe in od drugih. — Ko so pozneje l. 1862 isti součenci, doveršívši bogoslovne šole l. 1837, na Dobrovi obhajali svojo duhovsko 25letnico — sreberno sv. mašo, spregovoril je o prijateljskem gostovanji Varl zdravico, ktera popolnoma znači njegovega duha, vse njegovo tudi književno dejanje in nehanje. Glasila se je pa tako-le:

„Pravica je drevó mogočno, njene korenine serkajo svoj živež gori v rajskih planjavah, in veje njene razprostirajo se s svojo senco čez nebó in zemljo. —

Resnica je dragi dar nebeški, od Gospoda samega prinesen na zemljo, v blagor sploh človeški. —

Ljubezen, rajska hči spreljuba, ki lajša in slajša življenja zemeljskega stran težavno, ona je zvesta prijateljica pravice, in resnice, vse tri so pa tisto sveto trojstvo, ki edino le kaže pravo in ravno stezo v večnosti sveti raj, so tista svitla zvezda na nebu keršanskem, za ktero hoditi mora vsaki, ki želi in hoče osrečiti v resnici sebe in vse okoli sebe. Kdor za to zvezdo hodi, kdor derži se trojstva tega, ta daje Bogú, kar je Božjega, cesarju, kar je cesarjevega, pa tudi dragi, ljubi domovini, kar ji gre po Božjem pravu na vse strani.

V prepričanju, da bomo vsi, ki smo danas tukaj zbrani, obhajati spomin tistega časa, ko smo pred 25 leti šole dokončavši na tem bili, stopiti v življenje djansko, v prepričanju tedaj, da bomo mi vsi ven in ven deržali se le tega svetega trojstva, té svitle zvezde ter se trudili za Božjo čast in za svoje in svojega bližnjega zveličanje, s tem prepričanjem v sercu veljá naj ta napitnica povzdigi naše svete Matere, katoliške Cerkve, okrepčanju in vredenju obširnega nam drazega cesarstva, v blagor sprejlube naše domovine slovenske in v nas vsih pravo časno in večno srečo“. (Vid. Zg. Danic. 1862. l. 29.) —

„In slišal sem glas z neba, kteri mi je rekel: Zapiši: Blagor mertvim, kteri v Gospodu umerjejo! Odslej, reče Duh, naj počivajo od svojega truda; zakaj njih dela gredo za njimi (Razod. sv. Jan. XIV, 13)“.

*)

Dobri sveti.

5. Kako naj bo — „religiös-sittlich“ ali „sittlich-religiös“?

Pred malo leti se je veliko govorilo in pisalo o tej sestavljeni besedi. In še zdaj se nekteri spodtikajo nad njo, češ, da ni prav obrnjena, da bi moral prvi konec na zadnje priti, zadnji pa s prvim mesto za-